

КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ
1164 София, бул. "Христо Смирненски" N1; тел: 02/969 20 73;
Факс 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg;

О Т Ч Е Т

За дейността на Национална професионална секция ЕАСТ
(Електротехника, Автоматика и Съобщителна техника) на КИИП
за период 03.2023 – 03.2024 година

Уважаеми колеги,
Към края на 2023 година Националната професионална секция на КИИП
Електротехника, Автоматика и Съобщителна техника има следния състав:

ИНФОРМАЦИЯ ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО ЧЛЕНОВЕ НА КИИП ПО
РК КЪМ 31.12.2023Г.

	РК	ЕАСТ		
		ППП	ОПП	
1	Благоевград	43	17	60
2	Бургас	165	39	204
3	Варна	178	50	228
4	В.Търново	47	14	61
5	Видин	12	2	14
6	Враца	14	1	15
7	Габрово	26	11	37
8	Добрич	18	7	25
9	Кърджали	27	13	40
10	Кюстендил	13	5	18
11	Ловеч	13	9	22
12	Монтана	11	3	14
13	Пазарджик	37	19	56
14	Перник	12	6	18
15	Плевен	42	17	59
16	Пловдив	175	67	242
17	Разград	11	5	16
18	Русе	38	27	65
19	Силистра	11	13	24
20	Сливен	36	17	53
21	Смолян	26	17	43
22	Ст.Загора	86	45	131
23	София град	762	79	841

24	София област	47	17	64
25	Търговище	8	8	16
26	Хасково	53	27	80
27	Шумен	15	11	26
28	Ямбол	26	15	41
		1952	561	2513
	без членство	63	153	216
				2729

В НПС ЕАСТ членуват 2729 проеканта, което представлява 21.7% от целия членски състав на КИИП (общо 12572 члена).

ИНФОРМАЦИЯ ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО ЧЛЕНОВЕ НА КИИП ПО СЕКЦИИ КЪМ 31.12.2023г.

№ по ред	НПС	ППП	ОПП	ОБЩ брой членове	замразени
1	НПС-"ВС"	1487	235	1722	40
2	НПС-"ГПГ"	1231	236	1467	41
3	НПС-"ЕАСТ"	1952	561	2513	59
4	НПС-"КСС"	3070	482	3552	92
5	НПС-"МДГЕ"	297	71	368	5
6	НПС-"ОВКХТТГ"	855	133	988	35
7	НПС-"ТЕХ"	608	183	791	33
8	НПС-"ТСТС"	708	132	840	26
	Общ бр. проеканти с членство, отчетени до 31.12.2023г.			12241	331
	бр. проеканти със замразено членство			331	
	Общ брой проеканти с членство			12572	

През 2023 г. в секция ЕАСТ са получили проектантска правоспособност по месеци както следва:

УС	ЕАСТ		
	ппп	опп	
Януари	8	22	30
февруари	6	32	38
Март	6	17	23
Април	6	16	22
Май	6	11	17
Юни	7	14	21
Юли	9	12	21
Септември	2	10	12

Октомври	7	17	24
ноември	6	2	8
ОБЩО	63	153	216

През изминалата година работата на НПС ЕАСТ протече в следните направления:

1. Управителни съвети – провеждат се всеки последен петък от месеца. През 2023г. УС на КИИП е провел 12 броя заседания – 10 броя редовни и 2 броя извънредни. Заседанията на УС се провеждаха – присъствено 5 броя и дистанционни 7 броя. Председателят на НПС ЕАСТ е участвал във всичките заседания на УС.

2. Комисия по регистрите.

Продължава НПС ЕАСТ да бъде една от най-многобройните секции като тя има около 20% от общия брой членове на КИИП (2525 от общо 11969).

Основна задача на КИИП съгласно ЗКАИИП е определянето на условията и реда за придобиване, признаване и изгубване на проектантска правоспособност за упражняване на професията инженер в “устройственото планиране” и “инвестиционно проектиране”.

Това определя и един от основните административни ангажименти на комисията по регистрите в състав инж. Красимир Велинов, инж. Любомир Грънчаров и инж. Румен Иванов, която заседава всеки месец. Пред нея е поставена сериозната задача за преценка за определяне качествата на инженер проектанта. През 2023 г. в секция ЕАСТ ОПП са получили 163, а ППП – 63 кандидата. За сравнение през 2022 г. ОПП са получили 135, а ППП – 58 кандидата.

Протоколите от тези комисии са публикувани на сайта на КИИП след утвърждаването им от управителния съвет.

При своята работа комисията по регистрите най-често има следните проблеми.

Кандидатът за ОПП е получил бакалавърска или магистърска степен, която не е от областта на техническите науки т.е. от направление 5.2, 5.3 или 5.4. След това кандидатства в технически ВУЗ за ОКС Магистър и след два или три семестъра обучение получава магистърска степен. В някои случаи даже не се представя академична справка за приравнително обучение, каквото е задължително в такива случаи. В други – кандидатът за проектантска правоспособност е извършил приравнително обучение по липсващите му дисциплини, но или липсват основни технически предмети или часовете на приравнителното обучение са недостатъчни съобразно държавните изисквания за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ изисквани за регулираната професия “проектант”.

Има и курioзни случаи, когато кандидатът е получил ОКС “Професионален бакалавър” след което е завършил курс за магистър и то по направление различно от това, което е учил като професионален бакалавър, без при това да има приравнително обучение, което е в противоречие със закона за висшето образование. Това за съжаление е престъпление извършено от университета, който му е дал магистратура.

Желателно е тези случаи да се отсяват още при приемане на документите на кандидатите за проектантска правоспособност в регионалните колегии.

По-долу са цитирани минималните изисквания за придобиване на съответната образователна степен, даваща възможност да се получи проектантска правоспособност.

Образователни изисквания за БАКАЛАВРИ по част "Електрическа"

Чл. 13. (1) Обучението за придобиване на ОКС „бакалавър" по специалности от регулираната професия „Инженер в инвестиционното проектиране" от секция „Електротехника, автоматика, съобщителна техника" по част „Електрическа" на инвестиц. проекти се осъществява във висши училища, получили програмна акредитация поне по едно от професионалните направления "Електротехника, електроника и автоматика", „Комуникационна и компютърна техника" и „Енергетика" от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с ПМС 125/2002 г.

Съгласно **чл. 14** от Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен "бакалавър" по специалности от регулираната професия "инженер в инвестиционното проектиране" в сила от учебната 2017/2018 г., Приета с ПМС № 318 от 24.11.2016 г.

№ по ред	Групи дисциплини/дисциплини	Минимален хорариум (в часове)	Часове по диплома
1.	Природни науки, математика и информатика	300	
2.	Общоинженерни дисциплини	300	
3.	Теоретична електротехника	90	
4.	Специализиращи дисциплини (електротехнически/комуникационни и компютърни)	1200	
	Общо:	1890	

Образователни изисквания за МАГИСТРИ по част "Електрическа"

Чл. 16. (1) Обучението за придобиване на ОКС „магистър" по специалности от регулираната професия „Инженер в инвестиционното проектиране" по част „Електрическа" на инвестиционните проекти се осъществява във висши училища, получили програмна акредитация поне по едно от професионалните направления „Електротехника, електроника и автоматика", „Енергетика", „Комуникационна и компютърна техника" от Класификатора на областите на висше образование и проф. направления, приет с ПМС 125/2002 г.

Съгласно **чл. 17** от Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър" по специалности от регулираната професия "инженер в инвестиционното проектиране" в сила от учебната 2017/2018 г., приета с ПМС № 318 от 24.11.2016 г.

№ по ред	Групи дисциплини/дисциплини	Минимален хорариум (в часове)	Часове по диплома
1.	<i>Природни науки, математика и информатика</i>	60	
2.	<i>Фундаментални по специалността - информационни технологии и системи за проектиране, електронни преобразуватели, системи за автоматизация, надеждност на електроенергийни системи</i>	180	
3.	<i>Специални</i>		
3.1.	Развитие на електроенергийните системи	60	
3.2.	Цифрови релейни защиты	60	
3.3.	Управление на технологичните процеси по разход на ел. енергия	60	
3.4.	Специални осветителни уредби	60	
3.5.	Наноструктури и нанотехнологии в електротехниката	60	
3.6.	Обобщена теория на електрическите машини	60	
	Общо:	600	

Забележка: След обнародване на горните две наредби беше задължително висшите учебни заведения, които подготвят студентите да отговарят на изискванията на регулираната професия "инженер в инвестиционното проектиране" да преработят учебните си програми. В противен случай трябва да предупредят обучаваните от тях студенти, че те не отговарят на съответните изисквания за получаване на проектантска правоспособност.

Освен това задължително в дипломата трябва да се изпише професионалното направление.

3. Обучение и повишаване на квалификацията.

3.1. Проведени семинари за 03.2023 до 03.2024 г.

1. Семинар на тема: „С Филкаб и Филипс към енергоефективна светлина“
Събитието се проведе на 16.03.2023г. в конферентна зала, Административен корпус на Филкаб АД, гр. Пловдив, ул. „Коматевско шосе“92. Брой на участниците – около 50

2. Обучителен семинар на тема: “Осветление в обществени и промишлени сгради”,се проведе на 20.04.2023г. в учебната зала на КИИП РК София-град на бул. Ал. Стамболийски №51. Брой на участниците – около 45

3 На 27 април 2023 г. в Национален център по мехатроника и чисти технологии при ТУ-София се проведе семинар на тема: “ Енергиен преход към зелена енергия и зелени технологии и възможността за финансиране на проекти по НПВУ”. Брой на участниците – около 110. Презентациите на семинара са публикувани на сайта на КИИП на адрес:

[https://kiip.bg/novina/seminar EACT 2023-3086](https://kiip.bg/novina/seminar_EACT_2023-3086)

4. На 11 май 2023 г. в учебната зала на КИИП РК София-град на бул. Ал. Стамболийски №51 се проведе семинар за проблемите при проектиране на фотоволтаични централи. Брой на участниците – около 30

5. На 08.06.2023 год. в конферентна зала „Цветан Лазаров“ в Националния център в 8-ми блок на ТУ-София Национален семинар на тема “Оранжерии с агроволтаици и “Light Grow” технология и системи за отопление и охлаждане с минимални енергийни разходи. Брой на участниците – около 80

[https://kiip.bg/suobshtenie/nacionalen_seminar TU 08062023-3097](https://kiip.bg/suobshtenie/nacionalen_seminar_TU_08062023-3097)

6. Поредица от обучителни семинарипо мълниеизащита от PARADISE-LECTRIC GROUP с лектор: инж. Рамон Силва – компания INGESCO – Испания се проведеха:

на 24 Октомври 2023 г. в конферентната зала на РК София-град,

на 25 Октомври 2023 г. в конферентната зала на ФИЛКАБ АД – Пловдив,

на 26 Октомври 2023 г. в конферентната зала на РК Бургас,

на 27 Октомври 2023 г. в конферентната зала на РК Варна

Презентациите на семинара са публикувани на сайта на КИИП на адрес:

[https://kiip.bg/suobshtenie/seminari_mulnieza6tita 24 27102023-3133](https://kiip.bg/suobshtenie/seminari_mulnieza6tita_24_27102023-3133)

7. На 18 януари 2024 г в Национален дом на науката и технологиите съвместно с Камара на енергийните одитори и Български институт по стандартизация се проведе обучителен семинар на тема: Светлотехнически показатели и показатели за енергийна ефективност в съответствие със стандартизационен документ за улично осветление СД CEN/TR 13201-1 и български стандарти за улично осветление: БДС EN 13201-2, БДС EN 13201–3 и БДС EN 13201–5. Брой на участниците – около 60.

[https://kiip.bg/suobshtenie/obu4enie %2018012024-3156](https://kiip.bg/suobshtenie/obu4enie_%2018012024-3156)

В този отчет са включени само семинарите организирани от НПС ЕАСТ.

Семинарите организирани от НПС на регионалните колегии са включени в техните отчети.

3.1. Участие в семинари и конференции свързани с дейността на НПС ЕАСТ за периода 03.2023 до 03.2024 г.

1. НАЦИОНАЛНА ЕНЕРГИЙНА КОНФЕРЕНЦИЯ организирана от Български енергиен и минен форум (БЕМФ): „ВЕИ и енергийната сигурност: предимства срещу рискове“ проведена на 13 октомври 2023г., София, бул. Г. М. Димитров 59, NV Tower

Информация за конференцията е публикувана на сайта на КИИП на адрес: https://kiip.bg/suobshtenie/nacionalna_konferencia_vei_13102023-3132

2. СЕМИНАР ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ИЗГРАЖДАНЕТО НА УСТОЙЧИВИ ФОТОВОЛТАИЧНИ СИСТЕМИ, НОРМАТИВНА БАЗА, ПРОЕКТИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ, ЕКСПЛОАТАЦИЯ, 24 НОЕМВРИ 2023 г., ГР. СОФИЯ, УЛ. Г.С. РАКОВСКИ 108, ЗАЛА 3

3. „ДЕЦЕНТРАЛИЗИРАНО СНАБДЯВАНЕ С ВЕИ-ЕНЕРГИЯ“ Конференция (07 ноември 2023 г.) и В2В срещи (08-09 ноември 2023г.) с германски компании, предлагащи ефективни решения за децентрализирано снабдяване с енергия от ВЕИ в индустрията, селското стопанство и общините.

<https://kiip.bg/suobshtenie/conference-3128>

3.3. Провеждане на специализирани курсове за обучение на проектантите.

Камара на инженерите в инвестиционното проектиране изисква от своите членове непрекъснато да повишават квалификацията си. Освен чрез участие в семинари, опит се натрупва и с всеки изготвен проект.

В някои случаи възниква необходимост от целево обучение в съответна област. Примерно проблеми свързани с проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на фотоволтаични централи. Получаване на категория по електробезопасност, проектиране на специфични електрически и осветителни уредби. За решаване на тези проблеми най-добре е КИИП да организира специализирани курсове по съответното направление. Желателно е такива курсове да се водят от структури, които имат лиценз от министерство на образованието. КИИП няма такива възможности и затова е уместно обучението да се извършва от специализирани организации.

Ръководството на НПС ЕАСТ проведе разговори с Център за управление и професионално обучение, който периодично извършва обучение на електроспециалисти. На същият център беше представена програма за обучение на проектантите на фотоволтаични централи. Общото събрание на НПС ЕАСТ през 2023 г. даде мандат да се продължат разговорите в тази посока. Такъв курс беше подготвен и съобщението беше разпратено до проектантите. Предвиждаше се проектантите да заплатят половината от обучителната такса, а другата половина да се поеме от бюджета на НПС ЕАСТ. За съжаление само един проектант прояви интерес, а за провеждането на курса е необходимо да се съберат минимум 9 човека. Информация за курса е публикувана на сайта на КИИП на адрес:

https://kiip.bg/suobshtenie/oferta_proektant_vei-3098.

4. Представители на КИИП в Техническите комитети в БИС

В настоящия момент към секция ЕАСТ има следните представители в Български институт по стандартизация по технически комитети:

TK 49 Електрически уредби в сгради инж. Мария Попова

TK 53 Алармени системи инж. Румен Иванов

TK 54 Осветителна техника и електроинсталационни изделия инж. Ради Пипев

TK 79 Електроенергетика инж. Борис Камиларов

Беше постъпило е запитване от ТК-58 "Кабелни изделия" с председател: Христо Камишев за участие на КИИП в този технически комитет, но нямаше желаещ да стане представител на този комитет.

РАБОТНА ПРОГРАМА на БИС/TK 49 "Електрически уредби за ниско напрежение" за въвеждане на европейски и международни стандарти като български стандарти чрез превод

CEN/TC, CLC/TC, ISO/TC, IEC/TC	Номер и година на издаване на EN/ISO/IEC,	Заглавие на английски език	Заглавие на български език	Брой стр.	Представяне на превода	Техническа редакция	Приемане от БИС/TK
CLC/ TC 64	HD 60364-5-53:2022	Low-voltage electrical installations - Part 5-53: Selection and erection of electrical equipment - Switchgear and controlgear	Електрически уредби за ниско напрежение. Част 5-53: Избор и въвеждане в действие на електрически съоръжения. Комутационни апарати и апарати за управление	90	2024-04-28	2024-05-28	2024-06-30
CLC/ TC 64	HD 60364-5-53:2022/AC:2022-08:2022	Low-voltage electrical installations - Part 5-53: Selection and erection of electrical equipment - Switchgear and controlgear	Електрически уредби за ниско напрежение. Част 5-53: Избор и въвеждане в действие на електрически съоръжения. Комутационни апарати и апарати за управление		2024-04-28	2024-05-28	2024-06-30

TK 49 Нови проекти

прБДС EN IEC 61851-21-2:2023	Кондуктивни зареждащи системи за превозни средства с електрическо задвижване. Част 21-2: Изисквания за превозни средства с електрическо задвижване за кондуктивно свързване към захранване за променливо/постоянно напрежение. Изисквания за ЕМС на зарядни системи извън борда на превозни средства с електрическо задвижване (IEC 61851-21-2:2018)
прСД CLC/прTS 50658:2023	Кабелни инсталационни системи (CMS), осигуряващи опора на кабели с присъща пожароустойчивост
прБДС EN IEC 61196-1-326:2023	Коаксиални съобщителни кабели. Част 1-326: Методи за изпитване. Изпитване на скоби

ТК 49 Отменени стандарти

стандарт	Заглавие	съответствие
СД CLC/TR 50659:2017	Електромагнитни характеристики на линейни кабелни системи за електрически инсталации	CLC/TR 50659:2017
БДС EN IEC 62793:2018	Мълниезащита. Системи за предупреждаване за гръмотевични бури (IEC 62793:2016)	EN IEC 62793:2018, IEC 62793:2016 ED1
БДС EN 50520:2009	Покривни плочи и покривни фолия за защита и предупреждение за места с кабели или вкопани проводници на подземни инсталации	EN 50520:2009

ТК 49 Утвърдени стандарти

стандарт	заглавие
БДС HD 60364-4-43:2023	Електрически уредби за ниско напрежение. Част 4-43: Защити за безопасност. Защита срещу свръхток (IEC 60364-4-43:2023)
БДС HD 60364-7-716:2024	Електрически уредби за ниско напрежение. Част 7-716: Изисквания за уредби или места със специално предназначение. Разпределяне на постояннотокова мощност по кабелната инфраструктура за информационни и комуникационни технологии (ICT) (IEC 60364-7-716:2023)
БДС HD 60364-5-54:2011/A1:2023	Електрически уредби за ниско напрежение. Част 5-54: Избор и въвеждане в действие на електрически съоръжения. Заземителни устройства и защитни проводници (IEC 60364-5-54:2011/A1:2021)
БДС HD 60364-5-52:2011/A12:2023	Електрически уредби за ниско напрежение. Част 5-52: Избор и въвеждане в действие на електрически съоръжения. Проводникови системи
БДС EN 50110-1:2023	Експлоатация на електрически уредби. Част 1: Общи изисквания
БДС EN IEC 61980-3:2023	Системи за безжично пренасяне на енергия (WPT) за зареждане на превозни средства с електрическо задвижване. Част 3: Конкретни изисквания за системите за безжично пренасяне на енергия с магнитно поле (IEC 61980-3:2022)
БДС EN IEC 61980-2:2023	Системи за безжично пренасяне на енергия (WPT) за зареждане на превозни средства с електрическо задвижване. Част 2: Специфични изисквания за MF-WPT системи за комуникация и дейности (IEC 61980-2:2023)
СД CLC/TS 50659:2023	Електромагнитни характеристики на линейни кабелни инсталационни системи (CMS)
БДС EN IEC 63119-2:2023	Обмен на информация за роуминг услуга за таксуване на зареждането на превозни средства с електрическо задвижване. Част 2: Случаи на използване (IEC 63119-2:2022)
БДС EN IEC 62561-1:2023	Компоненти на мълниезащитни системи (LPSC). Част 1: Изисквания за свързващите компоненти (IEC 62561-1:2023)
БДС EN IEC 62561-6:2023	Компоненти на мълниезащитни системи (LPSC). Част 6: Изисквания за броячи на удари от мълнии (LSC) (IEC 62561-6:2023)
БДС EN IEC 62561-3:2023	Компоненти на мълниезащитни системи (LPSC). Част 3: Изисквания за разделящи искрови междини (ISG) (IEC 62561-3:2023)
БДС EN 50110-2:2023	Експлоатация на електрически уредби. Част 2: Национални приложения
БДС EN 50626-2:2023	Тръбни системи, вкопани в земята, за защита и управление на изолирани електрически кабели или кабели за далекосъобщения. Част 2: Тръбни системи от полиетилен (PE), полипропилен (PP) или непластифициран поли(винилхлорид) (PVC-U). Изисквания за тръби с плътни стени, фитинги и системата, използвана в конкретни приложения
БДС EN 50626-1:2023	Тръбни системи, вкопани в земята, за защита и управление на изолирани електрически кабели или кабели за далекосъобщения. Част 1: Общи изисквания

РАБОТНА ПРОГРАМА на БИС/ТК 54 "Осветителна техника и електроинсталационни изделия" за въвеждане на европейски и международни стандарти като български стандарти чрез превод 2024 г.

CEN/TC, CLC/TC, ISO/TC, IEC/TC	Номер и година на издаване на EN/ISO/IEC,	Заглавие на английски език	Заглавие на български език	Брой стр.	Представяне на превода	Техническа редакция	Приемане от БИС/ТК
CEN/TC 169	EN 12464-1:2021	Light and lighting - Lighting of work places - Part 1: Indoor work places	Светлина и осветление. Осветление на работни места. Част 1: Работни места на закрит	72 стр. (80% от 90 стр.)		2024-01-24	2024-02-28
CEN/TC 169	FprEN 12665	Light and lighting - Basic terms and criteria for specifying lighting requirements	Светлина и осветление. Основни термини и критерии за определяне на изисквания за осветлението	75	2024-04-30	2024-10-10	2025-03-01

ТК 54 Нови проекти

prБДС EN IEC 60309-1:2022/AA:2023	Щепсели, фиксирани или подвижни щепселни кутии и входни устройства за уреди за промишлени цели. Част 1: Общи изисквания
prБДС EN IEC 62868-2-4:2023	Органични светодиоди (OLED) за светлинни източници за общо осветление. Безопасност. Част 2-4: Специфични изисквания. Твърди органични светодиодни плочки и панели
prБДС EN IEC 63180:2020/A1:2024	Методи за измерване и деклариране на обхвата на детектори. Пасивни инфрачервени детектори за откриване на присъствие и движение. Изменение 1
prБДС EN IEC 60598-2-24:2023	Осветители. Част 2-24: Специфични изисквания. Осветители с ограничаване на температурата по повърхността на корпуса
prБДС EN IEC 60061-PR2023-1:2023	Цокли на лампи и фасунги за лампи заедно с калибри за проверка на взаимозаменяемост и безопасност. Калибри за фасунги GJ6.6 в 7005-188
prБДС EN IEC 63494-1:2023	Електромеханични интерфейси за осветителни системи. Част 1: Безопасност.
prБДС EN IEC 63494-2-1:2023	Електромеханични интерфейси за осветителни системи. Част 2: Изисквания за взаимозаменяемост. Част 2-1: Четири-пинов интерфейс свръхниско напрежение за заключване с завъртане
prБДС EN 61184:2017/A2:2023	Байонетни фасунги за лампи. Изменение 2
prБДС EN 62554:2011/A2:2023	Подготовка на проба за измерване нивото на живак в луминесцентни лампи

БДС EN IEC 62386-104:2019/A1:2024	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 104: Общи изисквания. Компоненти на безжична и на алтернативна жична система (IEC 62386-104:2019/AMD1:2023)
prБДС EN IEC 61058-1:2018/A1:2023	Превключватели за електрически уреди. Част 1: Общи изисквания
БДС EN IEC 60309-1:2022/AC:2023-06/AC:2023	Щепсели, фиксирани или подвижни щепселни кутии и входни устройства за уреди за промишлени цели. Част 1: Общи изисквания (IEC 60309-1:2021/Cor.1:2023)
prБДС EN IEC 63356-2:2024	Характеристики на светодиодни източници на светлина. Част 2: Проектни параметри и стойности
БДС EN IEC 62471-7:2023/AC:2023-07:2023	Фотобиологична безопасност на лампи и системи от лампи. Част 7: Източници на светлина и осветители, излъчващи предимно видима радиация (IEC 62471-7:2023/Cor 1:2023)
prБДС EN IEC 62196-2:2023	Щепселни съединения, съединители и входни устройства за пътни превозни средства. Кондуктивно зареждане на пътни превозни средства с електрическо задвижване. Част 2: Изисквания относно размерите за съвместимост и взаимозаменяемост на приспособления за контактни щифтове и контактни тръбички, захранвани с променливо напрежение
prБДС EN IEC 62196-3:2023	Щепселни съединения, съединители и входни устройства за пътни превозни средства. Кондуктивно зареждане на електрически пътни превозни средства. Част 3: Съвместимост на размерите и изисквания за взаимозаменяемост на щифта и контактното гнездо на съединители за пътни превозни средства при захранване с постоянно напрежение и комбинирано захранване с променливо напрежение/постоянно напрежение
prБДС EN IEC 62196-1:2023	Щепселни съединения, съединители и входни устройства за пътни превозни средства. Кондуктивно зареждане на пътни превозни средства с електрическо задвижване. Част 1: Общи изисквания
prБДС EN IEC 62386-351:2023	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 351: Специфични изисквания. Устройства за управление. Устройства за управление, монтирани на осветители
prБДС EN IEC 63066:2023	Докинг съединители за ниско напрежение за подвижни устройства за съхранение на енергия
БДС EN IEC 60669-2-1:2022/AC:2024-01:2024	Превключватели за битови и подобни неподвижни електрически инсталации. Част 2-1: Специфични изисквания. Електронни устройства за управление
prБДС EN IEC 60598-2-1:2023	Осветители. Част 2-1: Специфични изисквания. Неподвижни осветители за общо осветление
prБДС EN IEC 60598-2-10:2023	Осветители. Част-2-10: Специфични изисквания. Преносими осветители за деца
prБДС EN IEC 63535:2023	Бактерицидни UV осветители. Безопасно облъчване
prБДС EN IEC 63533:2023	Активна инактивация на микроорганизми предавани по въздуха с помощта на бактерицидни ултравиолетови (GUV) осветители

ТК 54 Отменени стандарти

стандарт	заглавие	Съответк.ствие
БДС EN IEC 62613-1:2018	Щепселни съединения за високо напрежение и съединители за кораби, предназначени за свързване към брегови системи за високо напрежение (системи HVSC). Част 1: Общи изисквания (IEC 62613-1:2011)	EN IEC 62613-1:2018, IEC 62613-1:2011 ED1
БДС EN 60598-2-23:2002	Осветители. Част 2: Специфични изисквания. Раздел 23: Осветителни системи със свръхниско напрежение с нажежаеми лампи (IEC 60598-2-23:1996)	EN 60598-2-23:1996, IEC 60598-2-23:1996 ED1
БДС EN 60598-2-23:1996/A1:2002	Осветители. Част 2: Специфични изисквания. Раздел 23: Осветителни системи със свръхниско напрежение с нажежаеми лампи (IEC 60598-2-23:1996/A1:2000)	EN 60598-2-23:1996/A1:2000, IEC 60598-2-23:1996/AMD1:2000 ED1
БДС HD 363 S1:2003	Размери на краищата на осите за ръчно управление на електронни компоненти (IEC 60390:1972+A1:1976)	HD 363 S1:1977, IEC 60390:1972 ED1, IEC 60390:1972/AMD1:1976 ED1
БДС EN 60670-1:2006	Кутии и конзоли за електрически принадлежности за битови и подобни неподвижни електрически инсталации. Част 1: Общи изисквания (IEC 60670-1:2002, с промени + поправка февруари 2003, с промени)	EN 60670-1:2005, IEC 60670-1:2002/COR1:2003 ED1, IEC 60670-1:2002 ED1
БДС EN 61058-2-4:2006	Превключватели за електрически уреди. Част 2-4: Специфични изисквания за независимо монтирани ключове (IEC 61058-2-4:2003)	EN 61058-2-4:2005, IEC 61058-2-4:1995 ED1, IEC 61058-2-4:1995/AMD1:2003 ED1
БДС EN 62384:2006	Електронни устройства за управление, захранвани с постоянно напрежение или променливо напрежение за светодиодни модули. Изисквания към работните характеристики (IEC 62384:2006)	EN 62384:2006, IEC 62384:2006 ED1
БДС EN 61228:2008	Метод на измерване и определяне на ултравиолетовото излъчване на ултравиолетови лампи, използвани за слънчев тен (IEC 61228:2008)	EN 61228:2008, IEC 61228:2008 ED2
БДС EN 62384:2006/A1:2009	Електронни устройства за управление, захранвани с постоянно напрежение или променливо напрежение за светодиодни модули. Изисквания към работните характеристики (IEC 62384:2006/A1:2009)	EN 62384:2006/A1:2009, IEC 62384:2006/AMD1:2009 ED1
БДС EN 61058-2-1:2011	Превключватели за електрически уреди. Част 2-1: Специфични изисквания за шнурови ключове (IEC 61058-2-1:2010)	EN 61058-2-1:2011, IEC 61058-2-1:2010 ED2
БДС EN 61058-2-5:2011	Превключватели за електрически уреди. Част 2-5: Специфични изисквания за ключове за превключване на обхвати (IEC 61058-2-5:2010)	EN 61058-2-5:2011, IEC 61058-2-5:2010 ED2

БДС EN 62386-210:2011	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 210: Специфични изисквания за устройства за управление. Устройство за управление на последователността (устройство тип 9) (IEC 62386-210:2011)	EN 62386-210:2011, IEC 62386-210:2011 ED1
БДС EN 60670-1:2005/A1:2013	Кутии и конзоли за електрически принадлежности за битови и подобни неподвижни електрически инсталации. Част 1: Общи изисквания (IEC 60670-1:2002/A1:2011)	EN 60670-1:2005/A1:2013, IEC 60670-1:2002/AMD1:2011 ED1

ТК 54 Утвърдени стандарти

стандарт	заглавие
БДС EN IEC 62196-1:2023	Щепселни съединения, съединители и входни устройства за пътни превозни средства. Кондуктивно зареждане на пътни превозни средства с електрическо задвижване. Част 1: Общи изисквания (IEC 62196-1:2022)
БДС EN IEC 62196-3:2023	Щепселни съединения, съединители и входни устройства за пътни превозни средства. Кондуктивно зареждане на пътни превозни средства с електрическо задвижване. Част 3: Изисквания за съвместимост на размерите за взаимозаменяемост на щифта и контактното гнездо на съединители за пътни превозни средства при захранване с постоянно напрежение и комбинирано захранване с променливо напрежение/постоянно напрежение (IEC 62196-3:2022)
БДС EN IEC 62196-3:2023	Щепселни съединения, съединители и входни устройства за пътни превозни средства. Кондуктивно зареждане на пътни превозни средства с електрическо задвижване. Част 3: Изисквания за съвместимост на размерите за взаимозаменяемост на щифта и контактното гнездо на съединители за пътни превозни средства при захранване с постоянно напрежение и комбинирано захранване с променливо напрежение/постоянно напрежение (IEC 62196-3:2022)
БДС EN IEC 61547:2023	Съоръжения за общи осветителни цели. Изисквания за устойчивост на електромагнитна съвместимост (IEC 61547:2020)
БДС EN IEC 62386-202:2023	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 202: Специфични изисквания за устройства за управление. Устройства за управление с автономно захранване за аварийно осветление (устройство тип 1) (IEC 62386-202:2022)
БДС EN 50705:2023	Осветителни съоръжения с радиокомуникация. Изисквания за безопасност
БДС EN IEC 62196-2:2023	Щепселни съединения, съединители и входни устройства за пътни превозни средства. Кондуктивно зареждане на пътни превозни средства с електрическо задвижване. Част 2: Изисквания за съвместимост на размерите на аксесоари за щифта и контактното гнездо, захранвани с променливо напрежение (IEC 62196-2:2022)
БДС EN IEC 62722-2-1:2023	Технически изисквания за осветители. Част 2-1: Специфични изисквания. Светодиодни осветители (IEC 62722-2-1:2023)
БДС EN IEC 62386-250:2023	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 250: Специфични изисквания. Интегрирано силово захранване (устройство тип 49) (IEC 62386-250:2023)
БДС EN IEC 62386-252:2023	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 252: Специфични изисквания. Отчитане на енергията (устройство тип 51) (IEC 62386-252:2023)
БДС EN IEC 62386-251:2023	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 251: Специфични изисквания. Устройство за разширение на блок памет (устройство тип

	50) (IEC 62386-251:2023)
БДС EN IEC 62386-253:2023	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 253: Специфични изисквания. Диагностика и поддържане (устройство тип 52) (IEC 62386-253:2023)
БДС EN IEC 62386-150:2023	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 150: Специфични изисквания. Допълнително силово захранване (IEC 62386-150:2023)
БДС EN IEC 63286:2023	Панели с органични светодиоди (OLED) за общо осветление. Изисквания за работни характеристики (IEC 63286:2022)
БДС EN IEC 62386-102:2023	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 102: Общи изисквания. Пусково регулиращо устройство (IEC 62386-102:2022)
БДС EN IEC 62386-101:2023	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 101: Общи изисквания. Компоненти на системата (IEC 62386-101:2022)
БДС EN IEC 62386-103:2023	Цифрово адресиран интерфейс за осветление. Част 103: Общи изисквания. Устройства за управление (IEC 62386-103:2022)
БДС EN 60670-23:2008/A1:2024	Кутии и конзоли за електрически принадлежности за битови и подобни неподвижни електрически инсталации. Част 23: Специфични изисквания за подови разклонителни кутии и конзоли (IEC 60670-23:2006/A1:2016)
БДС EN 60670-24:2013/A11:2023	Кутии и конзоли за електрически принадлежности за битови и подобни неподвижни електрически инсталации. Част 24: Специфични изисквания за конзоли за защитни корпуси на устройства и други разсейващи мощност електрически съоръжения
БДС EN 60320-3:2014/A2:2023	Уредни щепселни съединения за битови и подобни общи приложения. Част 3: Стандартни листове и калибри (IEC 60320-3:2014/A2:2022)
БДС EN 60670-23:2008/A11:2024	Кутии и конзоли за електрически принадлежности за битови и подобни неподвижни електрически инсталации. Част 23: Специфични изисквания за подови разклонителни кутии и конзоли
БДС EN IEC 63356-2:2023	Характеристики на светодиодни източници на светлина. Част 2: Проектни параметри и стойности (IEC 63356-2:2022)
БДС EN IEC 63356-1:2023	Характеристики на светодиодни източници на светлина. Част 1: Списък с технически характеристики (IEC 63356-1:2022)
БДС EN IEC 60799:2021/A1:2023	Електрически принадлежности. Електрически шнулове за свързване към захранващата мрежа и електрически шнулове за взаимно свързване (IEC 60799:2018/A1:2022)
БДС EN IEC 62471-7:2023	Фотобиологична безопасност на лампи и системи от лампи. Част 7: Източници на светлина и осветители, излъчващи предимно видима радиация (IEC 62471-7:2023)
БДС EN 60838-2-3:2017/A1:2023	Различни видове фасунги за лампи. Част 2-3: Специфични изисквания. Фасунги за двуцокални линейни светодиодни лампи
БДС EN 60061-2:1993/A59:2023	Цокли на лампи и фасунги за лампи заедно с калибри за проверка на взаимозаменяемост и безопасност. Част 2: Фасунги за лампи (IEC 60061-2:1969/A59:2023)
БДС EN 60061-3:1993/A59:2023	Цокли на лампи и фасунги за лампи заедно с калибри за проверка на взаимозаменяемост и безопасност. Част 3: Калибри (IEC 60061-3:1969/Amd 59:2023)
БДС EN IEC 60309-1:2022/AC:2023-06/AC:2023	Щепсели, фиксирани или подвижни щепселни кутии и входни устройства за уреди за промишлени цели. Част 1: Общи изисквания (IEC 60309-1:2021/Cor.1:2023)
БДС EN IEC 62471-7:2023/AC:2023-07:2023	Фотобиологична безопасност на лампи и системи от лампи. Част 7: Източници на светлина и осветители, излъчващи предимно видима радиация (IEC 62471-7:2023/Cor 1:2023)

Предложения за закупуване на стандарти с официален превод на български:

Предлагат се на обсъждане на общото събрание на НПС ЕАСТ закупуването на следните стандарти, които са преведени на български език:

Към ТК-47: БДС EN IEC 63245, Безжичен пренос на енергия в пространството чрез множество магнитни резонанси;

Към ТК-49: БДС EN IEC 61980, Система за безжично пренасяне на енергия за зареждане на превозни средства с електрическо задвижване;

Към ТК-54: БДС EN IEC 62386, Цифрово адресиран интерфейс за осветление.

5. Срещи относно възникнали технически и други проблеми

Проблеми, които възникват в случаите на отказ за съгласуване на проектна документация част „Електрическа“, от страна на електроразпределителните дружества, като основанията за отказ от страна на вашите служители най-често са свързани със схемата на електромерните табла и определяне на електрическите товари.

В процеса на ново присъединяване на инвестиционните проекти към електроразпределителната мрежа се наблюдават редица проблеми и конфликтни ситуации, които възникват от страна на електроразпределителните дружества и по-точно от част от служителите, които отговарят за този процес. Тези проблеми се задълбочават все повече и в някои аспекти придобиват застрашителни мащаби. Става въпрос за налагане на неправомерни изисквания към инвестиционните проекти, внесени от инвеститорите за съгласуване, за ненужно забавяне на съгласуването, за липсата на прозрачност относно дадените технически решения, за неяснотата относно образуваната цена за присъединяване, като всички тези слабости в системата на дружествата се използва и активно за злоупотреби от страна на недобросъвестните служители.

Тези проблеми не са от сега, като основното противоречие е между наредба 3 и наредба 6. За решаването им са проведени разговори с ръководството на „Електрохолд“. Взето е участие и в обществено обсъждане организирано от КЕВР на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 24.02.2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи.

В тази връзка е бързото реагиране на общественото обсъждане на проект за промяна на наредба №6 за присъединяване на обекти към електрическите мрежи. С писмо № КИИП ЦУ-021/05.02.2024 НПС ЕАСТ изготви становище до КЕВР в което се отбелязваха слабостите в наредбата. За това че наредбата имаше слабости свидетелствува факта, че към проекта на наредбата, която е 68 страници имаше забележки в обем 200 страници.

В такива случаи се казва: Когато проблемът е поставен правилно, той може да стои с години.

Във връзка с обявената от Министерството на енергетиката процедура за директно предоставяне на средства на 74 общини за изпълнение на Инвестиция С4.13 „Подкрепа за енергийно ефективни системи за улично осветление“ от компонент 4 „Нисковъглеродна икономика“ по Националния план за възстановяване и устойчивост“ е направено предложение с писмо изх.№ КИИП-ЦУ- 086/18.04.2023 г

6. Предложения за бюджет на НПС ЕАСТ за 2023 г.

Налични средства за НПС ЕАСТ по години:

2020 – 9915 лв (изразходвани 0 лв.)

2021 – 14305 лв (изразходвани 300 лв. – проведен семинар)

2022 – 13740 лв (изразходвани 400 лв. – Направени са разходи във връзка с провеждане на обучителен семинар)

За 2023 г. НПС ЕАСТ е имала наличност от 17776 лв. Направени са разходи за 600 лв във връзка с провеждане на обучителен семинар и участие в конференция. Останали са неизразходвани 17176 лв.

Съгласно регламента за бюджета на НПС, ако средствата не се използват от предишната година, те се прехвърлят за текущата и могат да се използват от същата секция. По тази причина за 2024 г. НПС ЕАСТ има натрупани значителни средства, които трябва да използва целесъобразно.

За 2024 г. се предвиждат следните дейности, за които да се използват наличните средства от бюджета на НПС ЕАСТ:

- Семинари и конференции;
- Обучителни курсове;
- Закупуване на стандарти и технически справочници;
- Други.

Накрая искам да изкажа благодарност на всички колеги, които взимаха участие в различни срещи и форуми.

Председател на НПС – ЕАСТ

доц. д-р инж. Красимир Велинов

